

Registratienummer: 24.045605

Aan Verenigde vergadering
Van Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuille Marjon Verkleij-Lemmers
Onderwerp Water & Bodem Sturend
Datum 23 april 2024

Waarom krijgt u deze memo

In de VV-commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit van 14 februari 2023 is op de vragen Van mevrouw Van Zantvoort, over de samenhang van de trajecten 'water en bodem sturend', de nota Peilbeheer en andere zaken, door hoogheemraad Verkleij-Lemmers de toezegging gedaan om deze schriftelijk af te doen. Met deze memo wordt deze toezegging ingelost.

Wat is het belangrijkste

De vragen van mevrouw Van Zantvoort zijn als volgt, kort samengevat, gesteld:

- 1) Volgens de planning van Rijnland verkeert 'water en bodem sturend' tot diep in 2025 nog in de fase van de beeldvorming. Dat principe dient echter al in de Nota Peilbeheer – planning 5 maart 2025 – te zijn verwerkt.
- 2) Zij heeft voorgesteld om een integrale tijdsplanning voor de relevante deeltrajecten op te stellen. In de huidige opzet is geen tijdige beïnvloeding van het ene traject op het andere geregeld.
- 3) Zij heeft voorgesteld die planning beschikbaar te stellen voor de dit voorjaar geplande bespreking in de VV van het toekomstige watersysteem.
- 4) De provincies zijn door het Rijk gevraagd om al in 2024 een aantal uitspraken te doen over peilbeheer, mede namens de waterschappen. Als de provincies namens de waterschappen al van alles hebben beloofd, heeft dat gevolgen voor de daarna op te stellen Rijnlandse nota peilbeheer.

De beantwoording:

De Bestuursagenda biedt deze integrale planning, en op p. 17 is de samenhang tussen de verschillende trajecten geschetst. Ongelukkigerwijs is in de Bestuursagenda (pagina 17) opgenomen dat in de huidige bestuursperiode het thema 'Water en Bodem Sturend' (hierna WBS) in een beeldvormende fase zit. Dat is echter niet het geval. Het thema WBS is niet een op zich zelf staand thema dat via een BOB-traject meerdere malen geagendeerd zal worden. WBS is een leidend principe dat bij voorkeur toegepast moet worden in kaderstelling, beleid en uitvoering van concrete onderwerpen zoals bijvoorbeeld de Nota Peilbeheer, de Veenweidestrategie en Toekomstbestendig watersysteem Rijnland. Deze onderwerpen komen uiteraard wel specifiek terug in de verschillende besluitvormingstrajecten in de VV. Er zijn dan ook ten aanzien van WBS geen deeltrajecten en/of plannings. Het jaarlijkse moment in de Bestuursagenda voor WBS (p. 17) is bedoeld om de VV bij te praten over de stand van zaken van WBS.

Voor een overzicht op de wijze waarop wij inzetten om het leidende principe van WBS zowel intern als extern verder te borgen, hebben wij bijgevoegd overzicht gemaakt. Op drie 'sporen' geven wij hier uitvoering aan:

- 1) Interne randvoorwaarden op orde: dat moet er voor zorgen dat onze eigen (beleids)kaders actueel zijn waarbij de WBS principes zijn meegenomen zodat we de achterliggende gedachten van WBS kennen en in staat zijn om deze te kunnen toepassen. Dit geldt ook voor de waterschapsverordening, waarbij het traject voor doorontwikkeling al aan uw vergadering is geschetst;

- 2) Wij zijn actief in gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordening zodat we vroegtijdig onze belangen inbrengen i.p.v. achteraf toetsen;
- 3) We zetten in op lobby richting het Rijk (al dan niet via de Unie van Waterschappen) om via regelgeving WBS te verankeren (en daarmee afdwingbaar te maken).

Wat is dan wel beoogd met de agendering van WBS in de VV? Vanwege de brede scope van WBS is het van belang om de ontwikkelingen met u te delen tijdens informerende sessies. Omdat er op de genoemde drie 'sporen' diverse ontwikkelingen plaatsvinden ten aanzien van de doorontwikkeling binnen het leidende principe WBS, is D&H van mening dat op jaarlijkse frequentie een informerende agendering op het thema WBS wenselijk is. Dat zijn bijvoorbeeld ook de momenten waarop D&H u kan informeren over de wijze waarop wij het leidende principe WBS actief inbrengen bij de (ruimtelijke)beleidstrajecten van medeoverheden zoals provincies en diverse gemeenten en wat daarmee is bereikt. Belangrijk daarbij is: de inbreng van D&H in de diverse bijeenkomsten is géént op staand beleid. Daar waar D&H zou willen afwijken, wordt dit eerst aan uw vergadering voorgelegd.

Dit hangt ook nauw samen met vraag 4. Daarbij is door hoogheemraad Verkleij- Lemmers in de VV-commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit al benadrukt dat Rijnland nauw contact heeft met de provincies en dat de provincies naar verwachting geen antwoorden gaan geven waar we als Rijnland niet achter kunnen staan. Die uitspraak is gebaseerd op het traject wat provincies en waterschappen momenteel gezamenlijk doorlopen. Belangrijk om op te merken is dat we daarbij altijd gebonden blijven aan de bestuurlijke inrichting van ons land. Provincies en gemeenten gaan over Ruimtelijke Ordening (RO), waarbij gemeenten d.m.v. omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) invulling geven aan provinciaal RO-beleid. Waterschappen zijn volgend als het gaat om het faciliteren van toegewezen ruimtelijke functies (peil volgt functie). Ook als we nauw betrokken zijn en uitgebreid vooraf adviseren hoeft onze visie uiteindelijk niet doorslaggevend te zijn; als er een bepaalde functie wordt toegewezen aan gebied, dan zullen wij daar moeten faciliteren. De ruimtelijke ordenaar hoeft dus niet op ons, of onze peilbesluiten te wachten voordat ze ruimtelijke functies wijzigen.

De op de ruimtelijk ordenaar volgende rol van waterschappen is al decennia een heet hangijzer voor waterschappen en juist hierdoor is WBS als principe al heel vooruitstrevend. De kans dat provincies ruimtelijke functies toekennen waar wij ons totaal niet in kunnen vinden, kan zich nog steeds voordoen, maar de kans daarop wordt vanwege WBS wel kleiner. Landelijk is er een lobby gaande om WBS ook juridisch sterker te verankeren, omdat het nu 'slechts' beleid is. WBS wordt pas echt dwingend als het ook verankerd wordt in wet- en regelgeving; dit zou de rol van water en bodem in de RO drastisch veranderen. Rijnland is nauw betrokken bij het aanleveren van input voor deze lobby.

Vervolg

Ten aanzien van het vervolg op de verschillende onderwerpen en trajecten, anders dan WBS, verwijzen wij u naar de bestuursagenda.

Bijlage: overzicht WBS; een klimaatadaptieve Leefomgeving in 2050